

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szervezetének és kiadóhivatal:**
 Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye - Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 Megjelenik minden hó 1-én (volt Magyar-utca) — Telefon 484.
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei,
 negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.

Községi választások előtt

Izgalmak láza remegteti meg, kavargatja fel politikai közéletünket. Még azok is, akik a nagy élethajzában minden közélet iránti kötelességükről megfeledkezve morzsolják le nap-nap után a közügy iránt nem érdeklődő, semmi közüggyel nem törődő életüket, még azok is felneszelnek és élénk figyelemmel kísérik a politika kavargó hullámainak játékát, vitatkoznak és agitálnak, jóslgatnak és bölcselkednek, heveskednek és meggyőzni akarásokkal vannak teli, szóval, a legcsodálatosabb hangszer az emberi érzelmek, gondolatok és vágyak ezer színes skáláján végigfut a legizgalmasabb politikai színjáték nyitánya: a választás előkészületei.

Életösztönünk felébredésének biztató jele, hogy abból az elaléltághoz hasonló állapotból, amelybe a reakciónak néhány esztendő uralma kényszerített, olyan vasmarokkal, hogy szinte leszoktunk már, megfélemlítettünk már arról, hogy van, létezik a mieinknél egy szabadabb, boldogabb, tisztultabb erkölcsű emberi és állampolgári élet is. Az ez után való kapaszkodás nyilvánul meg a politikai harcok előestéjén mindama tényezők részéről, akik eddig is a legsúlyosabb áldozatokhoz, szembeszálltak a reakcióval és ezek között első helyen áll Románia munkásosztálya, amelynek részére valóban sorsdöntő tényezők lesznek a választások napjai. Mert február 18—19—20-dika nemcsak egyszerű, jelentéktelennek minősíthető napok lesznek, amelyeken, ha valaki jól-rosszul, vagy sehogysem teszi meg kötelességét, ugyanis elintézését nyert ügye. Ezek a napok hivatva lesznek afölött döntést hozni, továbbra is meg kell-e maradnunk a jogtalanságoknak, a nyomornak abban a dantei poklában, amelyben esztendő óta vergődünk, vagy akarjuk ennek a helyzetünknek a teljes megváltoztatását és ha akarjuk, akkor minden szaktársunknak kötelessége kivenni a részét a harcból és áldozathozatalból a jobb jövő érdekében.

Nem szabad és nem lehet lekicsinyelnünk, főnhéjazó kézlegyintéssel elintéznünk a községi választások fontosságát. A proletár mindennapi életének jelentős és jelentéktelennek látszó idegszála kapcsolódik bele a község kollektív életébe és ha ezt mindezideig nem vette észre, ez nem azért volt, mintha érdekei kikapcsolva lettek volna a község életéből, hanem azért, mert a rólunk-nélkülünk való intézkedésben közvetlenül befolyást nem gyakorolhatott és így csak érezte a súlyos adóterheket, a községi irányítás és vezetés lelketlen rosszaságát, anélkül,

hogy ezek megszüntetése érdekében cselekedni is tudhatott volna. Hányszor történik meg, hogy szinte semmiségért napokig kell a munkásnak ácsorogni a község- vagy városháza hivatalos szobái előtt, kell eltűnnie felvilágosítás helyett vaskos gorombaságokat, mennyit kell futkározni szobáról-szobára, meg nem feledkezve arról, hogy éhbérének tekintélyes részét baksis címén szétossza, hogy ügye — sokszor alig egy néhány sornyi írás — elintézését nyerjen. De ami ennél is súlyosabb, az a gazdasági politika, amelyet ezekben a hivatalokban a reakciós osztályuralom kinevezettjei folytattak, a legsúlyosabb ellentétben áll a munkásosztály érdekeivel. Különösen kirívó ennek a politikának osztályjellege a munkásságot sujtó drágaság, lakásinség, a munkanélküliség kérdésében, amelyeknek megszüntetése, első feladata lenne a község, a város vezetőinek és amelyeknek érdekében mitsem tesznek

Létfenntartási érdeke tehát a munkásosztálynak, amikor most kínálkozik a kedvező alkalom a rendcsinálásra, a tisztítómunka elvégzésére, hogy most mindenki *megtegye a kötelességét*, hogy résztvegyen a választási küzdelmekben és hogy szavazataival olyan egyének bejuttatását biztosítsa, akik garanciát nyújtanak ahhoz, hogy községi, városi tanácsosi munkakörökben tényleg a dolgozóosztály érdekei lesznek az iránytadó szempontok. Mert a községi politika a munkás-szakszervezetek szempontjából is nagyjelentőségű és minél több munkás és munkásbarát polgári elem fog e testületekbe kerülni, annál erőteljesebben lesz velük és általuk megvédhető a munkásosztály érdekei.

Mindenkinek tudnia kell, hogy ebben a küzdelemben minden egyes munkás-szavazatra elengedhetetlen szükség van. Sem kényelem, hanyagság, vagy nem-törődömség távol ne tartson egyetlen szaktársunkat sem a szavazóurnától, mert ez árulás lenne önmaga és munkástársai iránt. Ennél a gigászi mérközésnél, amikor a liberális kormány minden közismert eszközét igénybe fogja venni az uralom további bitorlásáért, ilyen mérközésnél minden egyes szavazat *döntő jelentőséggel* bír a harc kimenetelére.

A szavazás titkos! Tehát senkinek nem kell félnie, semmiféle fenyegetéstől, megfélemlítéstől, retorziótól; mert ilyen senki részéről senki ellen be nem következhet, meg nem történhet. Egész jövőnk kockán forog, mert nem mindegy, megmarad-e továbbra is a mai rendszer minden munkásnyuzó törekvésével, vagy egy új munkáspolitikát veszi kezdetét. *Szaktársak, induljunk tehát harcba a községek és városok meghódításáért!*

A bukaresti tanácskozások

Folyó évi január 6., 7. és 8-án két fontos konferencia volt Bukarestben, amelyek bár regionális érdeklők voltak, mégis határozataik nagy horderejénél fogva az egész ország dolgozóit érintik és érdeklik. Több évi redukált téren való és mérsékelt eredményű tevékenység után a Regát öntudatos tömegei megmozdultak, hogy az eddigi vegetálás helyett egy lendületes munkához fogjanak hozzá úgy politikai, mint szakszervezeti téren.

Az első tanácskozás a január 6-án és 7-én megtartott *szakszervezeti konferencia* volt, amely alkalommal örömmel lehetett megállapítani, hogy mennyi meg sem sejtett energia lakozik a szocialista szakszervezeti mozgalom sorai között.

A regáti szocialista munkásságnak az általános sztrájk óta ezen első szakszervezeti tanácskozásának megtartását a jelenlegi állapotokból organikusan fejlődő viszonyok és kérdések tették szükségessé. Szükséges volt egy határozottabb álláspontot precizírozni a munkástörvényekkel szemben és az egység megteremtése érdekében; szükséges volt továbbá beható vizsgálódás tárgyává tenni a regáti munkástömegek megszervezésének lehetőségeit és az ezt elősegítő eszközöket megteremteni, illetve a meglévőket megerősíteni.

Természetesen a konferencia nem szorítkozott csupán tiltakozó manifesztumok elfogadására és platói értékű érzelmi nyilatkozásokra, hanem alapos vita után a gyakorlati élet követelményeit szem előtt tartó határozatokba foglalta ama direktívákat, amelyek a romániai proletariátust döntő tényezővé növelik majd Románia politikai és gazdasági életében.

A szakszervezeti konferencia egyik legfőbb napirendi pontja az egységesítés kérdése volt. Erre vonatkozólag a konferencia határozata az, hogy az egységesítés igenis szükséges, hogy e nélkül eredményeink soha sem lehetnek teljesek, de ez csak akkor születhetik meg, ha az „egységesek” részéről bebizonyosodik, hogy az egységesítést komolyan, őszintén és minden hátsó gondolat nélkül akarják. Már pedig az eddigi „harci” módoruk épp az ellenkezőjét bizonyítja ennek.

Szó volt arról is, hogy szabad-e és elvi álláspontunkkal megegyező-e, ha mi részt veszünk a polgári törvényhozás mechanizmusában s így legfeljebb kompromittálhatjuk a mozgalmat? Egyesek ellene voltak ennek a polgári pártokkal való kollaborációnak, míg mások azt mutatták ki, hogy ott, ahol a munkásság képviselői aktív részt vesznek a politikai életben, ott a munkásság érdekeit sokkal könnyebben és kevesebb áldozatokkal lehet megvédeni. Sőt — tekintettel arra, hogy a társadalmi átalakulás folyamatban van és hogy társadalmi forradalomnak nem nevezhetjük csupán a véres kitéréseket, hanem az előkészítő és nevelő munka által elősegített fejlődést is, — ott, ahol a munkásságnak befolyása van az illető állam politikai és gazdasági életének kialakulására, sokkal biztosabb lépésekkel halad végső célja felé. Elhatározott tehát, hogy a munkások aktív részt vegyenek egy munkakamarai és községi választásokon, valamint minden olyan esetben, mikor politikai jogai által képviselhetni tudják magukat az érdekeikkel is foglalkozó intézményekben.

A második konferencia a regáti szocialista párt tanácskozása volt, amely egyrészt a párt újjászervezésével és a pártsajtó miként való megerősítésével, másrészt pedig az általános helyzettel, illetve a szocialista munkásságnak a politikai küzdelmekkel szemben tanúsítandó álláspontjával foglalkozott. Tekintetbe véve az adott helyzetet, valamint azon ténnyel, hogy a romániai proletariátusban ma már napról-napra mindjobban domborodnak ki az osztályöntudat kontúrjai — az összes felszólalásokban mintegy vörös zsinórként húzódtott végig az a vezérgondolat, hogy a mai neutralitással, illetve passzivitással sza-

kitani kell s kitérők nélkül át kell térni a politikai téren való határozottabb tevékenységhez. Ez annál is inkább szükséges, mert ma már nemcsak az elmélet, hanem a gyakorlati élet is arra tanít, hogy a szakszervezeti mozgalom csak akkor lehet igazán akcióképes, ha akcióit egy hatalmas politikai munkáspárt támogatja és — viszont — a politikai párt munkája soha sem lehet elég eredményes, ha nem tud egy egészséges irányzatú és komoly szakszervezeti mozgalomra támaszkodni.

Az előkészítő munka, a szervezkedés és megszervezés, természetesen itt is mint alapfeltétel, azaz mint elmaradhatatlanul szükséges kiinduló pont állapított meg a további teendők megbeszélése során. Határozottan egészséges gondolat volt a két

konferenciát szinte egymásba kapcsolva tartani, mert ezáltal újra felállított a szakszervezeti és politikai mozgalmak közötti kapcsolatot, amely eddig, különösen a Regátban, nem volt valami erős.

Reméljük, hogy a két konferencián hozott határozatok nem lesznek csupán csak szép szövegek és elvi fogadalmak, hanem regáti elvtársaink minden energiájukkal azon lesznek, hogy azokat a gyakorlatba is átvigyék. Azon tény, hogy a konferenciák alkalmával annyi friss és munkára kész új elemek mutatkoztak be, a legjobb omen arra, hogy a regáti munkásság mozgalmi értékéről kialakult eddigi véleményünket a legközelebbi időn belül radikálisan és az ő javukra leszünk kénytelenek majd kicorrigálni, amit természetesen szívörömmel fogunk megtenni.

Pirovszky szaktárs az ellenállási alap megerősítéséről beszélt hosszabban, mint elengedhetetlen szükségéről és az osztályharc mozgalma szempontjából.

Javasolta, hogy az I. osztály 23 leire, a II. osztály 12 leire, a III. osztály 8 leire legyen felemelve.

Lusztig szaktárs kevésnek látja az ellenállási alap emelését és azért 25, 13 és 9 leire javasolja a hetijárulékok felemelését.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta az I. osztályu hetijárulék 25 leire való felemelését, a II. osztály 13 leire és a III. osztály 9 leire emelte fel 1926 március 1-től.

A jelölő-bizottság meghallgatása után a közgyűlés egyhangulag a következő szaktársakat választotta be az új vezetőségbe: Elnök **Pirovszky** Károly, alelnök **Pálfi** Tibor, **Schneg** Ferenc, pénztárnok **Técsi** Lajos és **Turós** Endre, jegyző **Grossberger** Cornel és **Berekméri** Mihály, ellenőrök **Fodor** Sándor és **Láng** Károly, könyvtáros **Mihály** Endre és **Dreikurs** Lipót. Választmány: **Polifka** József, **Rusz** Emil, **Hecht** Márton, **Nemes** Joan. Szervező-bizottság: **Lusztig** Rezső, **Beck** Jakab, **Szabó** József, **Lápusan** Nicolae, **Horváth** Jenő, **Renner** Gusztáv.

Pirovszky szaktárs elnök szervezési munkára és kitartásra buzdító szavaival a közgyűlést d. u. 2 órakor bezárta.

Közgyűlés Tordán

Leles hangulatu közgyűléstük január hó 21-én tartották meg tordai szaktársaink. A közgyűlést **Zocha** szaktárs csoportelnök üdvözölte s egyben örömeinek ad kifejezést a tagok nagy számban való részvételéért. Üdvözlö a Szövetség képviselőiben megjelent **Muntean** szaktársat. A napirend ismeretése és a jegyzőkönyv felolvasása után **Téglás** kerületi titkár a pénztári jelentést terjeszti elő, amit a közgyűlés az ellenőrök jelentése után egyhangulag vesz tudomásul.

A csoport vezetőség és a kerületi titkárság múlt évi működéséről **Téglás** kerületi titkár tart részletes beszámolót. Vázolja azokat a nehézségeket, melyeket le kellett küzdeni, hogy a meglévő eredményeket megvédjék, vagy azokat újakkal bővíthessék ki. A kapitalisták és a kimondott ellenfeleink által elének gördített akadályokon kívül, sajnos, akadtak lelkiismeretlen munkások is, akik saját maguk és munkástársaik érdekei ellen szervezetellenes agitációt fejtek ki. Ezek akár tudatos, akár tudatlanságból tették ezt, nagyobb bünt követ el, mint amit meg lehetne bocsájtani. Ha ilyenek és szervezettelküldő tudatlanok nem volnának, úgy sokkal több és a munkásság érdekeiben nagyobb eredményeket érhetünk volna el. Egy reményünk és vizsgálatunk mégis van és pedig az, hogy ilyenek száma mindig kevesebb és kevesebb lesz, mert a szervezethez, a gyűléseken elhangzott beszédek és a sajtó felvilágosító munkája meghozza a munkásság érdekében a kellő eredményt. Büszke önérettel számolhatunk be arról, hogyha vannak szervezetellenes tudatlanok, de ezzel szemben vannak lelkes, öntudatos, harcrakész proletártestvéreink, akik mindig ott voltak, ahol a szervezet kiépítéséről volt szó és fáradhatatlan munkájukkal nagy érdemeket szereztek a tordai munkásság érdekében történt kivított eredmények fölött. Itt **Téglás** szaktárs névszerint említi meg ezeket a buzgó, lelkes szaktársakat, akiket a közgyűlés lelkes óvációban részesít. A jelentések elhangzása után **Lovrics** László szaktárs indítványára a közgyűlés egyhangu bizalmat szavaz a vezetőségnek, valamint a titkár szaktársnak a szervezet érdekében kifejtett önzetlen és odaadó munkájáért. A felmentés megadása után a kandidáló bizottság javaslatára a vezetőségbe a következő szaktársakat választották meg: Elnök **Zocha** Rezső, alelnökök **Serban** Ioan, **Ászpris** József, pénztárnokok **Szilágyi** Lajos és **Lovrics** László, ellenőrök **Simonffy** József, **Hirisceu** Iosif, jegyzők **Pop** Alex, **Bácsi** Rudolf, könyvtárnokok **Ilj.** **Mucsi** Mihály, **Sebestyén** Kálmán, választmányi tagok **Jakab** Albert, **Lup** Gavril, **Hagymási** György, **Tar** József, **Vizi** József, **Cipean** Cornel, **Otyim** Márton, pótagok **Cserei**, **Palkó**, **Katona** és **Székely** szaktársak.

A szövetség képviselőiben **Muntean** titkár szaktárs tartott tartalmas beszédet az általános gazdasági és politikai helyzetről, ismertette a szervezkedés fontosságát és szükségességét. **Téglás** szaktárs a kollektív-szerződést ismerteti,

Évi közgyűlések

Közgyűlés Lupényban

Január hó 17-én tartották lupéni szaktársaink rendezévi közgyűléstük. A gyűlést **Girbovean** elnök szaktárs lendületes beszéd kíséretében nyitotta meg, üdvözölve a jelenlevőket. Kéri a közgyűlést, hogy a múlt évben elhalt tagtársak emlékét felállással tisztelje meg a közgyűlés. Ezután a közgyűlést megnyitották nyilvánítja. **Mihaila** elvtárs a bányászcsoporthoz üdvözli a közgyűlést, sikert és eredményes munkát kíván, kívánja, hogy a jövőre is a két csoport közti jó viszony és együttműködés fennmaradjon.

Girbovean szaktárs az évi jelentést terjeszti elő, sajnálatát fejezi ki afölött, hogy a tagok kevés támogatásban részesítették a vezetőséget, de mindennek dacára sikerült több sérelmes ügyet elintézni. Megemlíteni kívánja, hogy a múlt év folyamán egy 11 pontból álló beadványt intéztek a bányaigazgatósághoz, melyben kérték a munkásság több sérelmes ügyének elintézését és bérviszonyainak rendezését. Sajnos, éppen a munkásság gyenge szervezethez folytan nem volt meg a kellő eredménye a beadványnak. Ezek után a cipésműhely átadása és a csoport házának építését ismertette. Egyben indítványozza, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet **Gedeon** József fuvaros és **Nicolai** Dragolici kereskedő uraknak, az építkezésnél tett szíves támogatásukért. Felhívja a munkásság figyelmét, hogy a folyamatban levő román nyelvű tanfolyamot minél nagyobb számban látogassák.

Russu pénztáros szaktárs a pénztárjelentést terjeszti elő, mely szerint az alábbi pénztári forgalmat érte el a csoport a múlt évben.

Csoport bevétele 1925-ben:

Áthozat 1924 ről	5,697.24 lej
20% ból	22,587.30 "
Könyvtár javára	15,336.75 "
Mulatságokból	291.— "
Házbérből	12,800.— "
Vulkáni csoporttól kölcsön	10,000.— "
Különbféle bevételek	144,731.25 "
Összesen	214,063.54 lej

Csoport kiadása 1925-ben:

Kezelési költség, kiküldetés, helyi szaktanács, jogvédelem	8,182.— lej
Segélyek	3,350.— "
Könyvtár, leltár, hirdetés előfizetés	20,028.— "
Építkezés, épületjavítás, adó, biztosítás	159,427.10 "
Házbér, háznegyutabeváltás	5,550.— "
Részvények és különféle	3,700.36 "
Összesen	200,237.46 lej

Egyenleg 1926 ra . . . . . 13,826.08 lej

Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a csoport mérlegszámlája szerint (melyet helyszűke miatt nem közölhetünk) a csoport vagyona 1925. év december 31-én 412.088 lei és 62 bani. Ezen összegbe bennfoglaltatik a csoport háza, aminek értéke 337.500 lei, továbbá 13.826 lei készpénz és 60.762 lei 54 b, pedig különféle részvényekben és irodai berendezésekbe van fektetve. Amint tehát látjuk, a csoport anyagiakban a létező legjobb eredményt tudja felmutatni, ami a vezetőség céltudatos munkájának tudható be. Pénztári jelentést a tagközgyűlés egyhangulag vette tudomásul. Elnök szaktárs kéri a közgyűlést, adja hozzájárulását a pénztárnál tévesen pénzértékben kezelt nyugták és értékpapírok kiadásba helyezéséhez s egyben kéri a vezetőség felmentésének a meg-

adását. A közgyűlés a pénztárra vonatkozó kérést tudomásul veszi és a vezetőség felmentését egyhangulag megszavazza. Korelnöknek **Moldován** szaktárs választott meg és a jelölő bizottságba **Benkő** Ferenc, **Aradán** Mihály, **Szeri** József, **Balázs** Mihály és **Kosztá** Gyula szaktársak. Majd **Gárboveanu** szaktárs románul és **Moldován** szaktárs magyarul hosszasan fejtegetik a szakszervezet fontosságát, klemelve; hogy csak ezen az egy uton védheti meg a munkásság gazdasági érdekeit, miért is kéri a tagokat, hogy a szakszervezet fejlesztése érdekében a legmesszebbmenő propagandát fejtsék ki. E lelkesítő beszédek elhangzása után a közgyűlés a következő szaktársakat válassza meg a vezetőségbe: elnök **Gárbovean** Simon, másodeelnök **Babiák** Lajos; jegyzők: **Darabont** László és **Rákóczi** Ferenc; pénztárnok: **Bodó** András; ellenőrök: **Russu** László és **Sotoczky** Károly; választmányi tagok: **Rallai** S., **Lőrincz** G., **Moldován** M., **Márkus** S. és **Marschalkó** Oszkár; könyvtáros: **Aradán** Mihály. **Gárbovean** elnök szaktárs az új vezetőség nevében köszöni a bizalmat és kéri a tagok minél nagyobb támogatását, hogy a vezetőség eredményes munkát végezhesen. A közgyűlés **Benkő** Ferenc szaktársat egyhangulag főbizalminak válassza meg, továbbá elhatározza a közgyűlés, hogy **Gárboveanu**, mint **Russu** szaktársnak a fáradhatatlan sok munkájukért 500—500 lei tiszteletdíjat szavaz meg. Több tárgy nem lévén, elnök szaktárs a közgyűlést lelkesítő beszéd kíséretében este 8 órakor bezárja.

Közgyűlés Clujon

Kolozsvári szaktársaink január 17-én tartották meg a rendezévi közgyűlést a tagok nagy számu részvételével.

Lusztig szaktárs elnök d. e. 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést és röviden ismertette a lefolyt év fontosabb eseményeit. Megemlékezett az elhunyt szaktársokról is, kiknek tiszteletére fölállással adózott a közgyűlés. **György** szaktárs központi titkár a szövetség nevében és **Ujhelyi** elvtárs a helyi szaktanács nevében üdvözölték a közgyűlést.

Técsi szaktárs az évi pénztári jelentést ismertette. **Schneg** szaktárs az ellenőri és **Schmied** szaktárs a könyvtári jelentésüket tették meg. A könyvtári jelentésből kitűnt, hogy egy év alatt 40 százalékkal szaporodott a csoport könyvtárában a könyvek száma és ma már 850 könyv áll a szaktársak rendelkezésére. **Bruder** szaktárs titkár a csoport egész évi működéséről és mozgalmairól számol be, kiemelve, hogy a csoport által kötött 13 kollektív-szerződés 26 kis és nagyipari üzemre vonatkozik. Egy év alatt 172 műhelyérintkezletet, 12 taggyűlést, 1 rendkívüli közgyűlést, 28 összehívásos ülést, 44 szervező bizottsági és összbizalmi ülést tartott a csoport, ami fényes bizonyítéka a csoport élénk működésének. Azután a szakszervezeti munkaközveiiő pontos kimutatását terjesztette a közgyűlés elé.

A nagy tetszéssel fogadott titkári jelentés után a közgyűlés egyhangulag megadta a fölmentvényt a vezetőségnek és korelnöknek **Muschitz** elvtársat választotta meg.

Pálfi szaktárs indítványozza, hogy a vasas sportegyesület javára heti 50 banit szavazzanak meg járulékonként. Leles szavakban ismertette a munkás-sport szükséges voltát. **Pirovszky** és **Szabó** szaktársak szintén a munkásság sportfejlesztése mellett szólottak fel.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta **Pálfi** szaktárs indítványát.

ennek felmondása vagy meghosszabbítása fölött kéri a közgyűlést, hogy határozzon. A közgyűlés hosszú vita után a drágaság nagymértvű emelkedésére való tekintettel úgy határoz, hogy a szerződést március hó 1-vel felmondja. Több kisebb ügyek elintézése után Zocha elnök szaktárs a közgyűlést lelkesítő szavakkal bezárja.

Közgyűlés Resicán

Január hó 24-én tartotta meg a resicai szervezett vasmunkásság rendezévi közgyűlését, melyen oly nagy számban jelentek meg a csoport tagjai, hogy a Munkásotthon hatalmas nagyterme is kicsinek bizonyult a tagok befogadására és a melléktermek is zsufolásig megteltek.

A munkásdalárda főlemelő, megnyitó énekének elhangzása után Brodnyánszky szaktárs elnök d. e. 10 órakor üdvözölte a közgyűlésen megjelent tagokat és a gyűlést megnyitotta, hosszasan vázolta a lefolyt év fontosabb szakszervezeti eseményeit, kiemelve a munkásműkedvelő- és sportszekciók eredményes munkálkodását, amik lehetővé tették, hogy a nagyszámú munkanélkülieknek dupla munkanélküli segélyt folyósíthattak.

Ferenschütz szaktárs német nyelven, Mustetju szaktárs pedig román nyelven tette meg a csoport pénztári jelentését. A pénztári jelentésből kiemelték, hogy a csoport pénztári forgalma a múlt évben 897.712 lej tette ki, melyből az összkidadások 416 891 lej 52 banit tettek ki; ebből munkanélküli segélyre 84 629 lej 50 banit és betegsegélyre 60 334 lej, rendkívüli segélyre pedig 16 000 lej fordítottak. Ezek a számok hatalmas bizonyítékai a csoport eredményes működésének.

Steninger szaktárs ellenőri jelentése meghallgatása után a közgyűlés egyhangulag megadta a vezetőség fölmentvényét.

Azután Steinbauer szaktárs lett korelnöknek megválasztva a közgyűlés további folytatására.

A jelölőbizottság kiküldése után György szaktárs, szövetségi titkár ismerteti a munkásság általános gazdasági helyzetét és külön rámutatott annak szükségességére, hogy a szakszervezetekkel párhuzamosan erős politikai szervezetekre is szükség van, mert csakis ezáltal remélhető, hogy a munkásságnak nehéz harcok árán kivívott gazdasági eredményei biztosíthatók lesznek.

Rohm, Rausch, Plug és Kaiser szaktársak egy új, modern, a resicai össz-munkásság befogadására alkalmas Munkásotthon felépítésére hívják fel a munkásság figyelmét, amit havi egy munkanap leadásával gondolnak kivihetőnek. E célra körülbelül tíz millió kellene.

A nagy tetszéssel fogadott felszólalások után Mustetju és Holsvantner szaktársak javasolták, hogy ezen fontos ügy letárgyalására egy külön taggyűlés legyen összehívva, ahol bővebb alkalmuk lesz a szaktársaknak véleményük kifejtésére.

A közgyűlés egyhangulag elfogadta Mustetju és Holsvantner szaktársak javaslatát. Lankota és Steinbauer szaktársak a munkáspárt támogatására hívták fel lelkes szavakban a közgyűlés figyelmét, javasolja, hogy külön ötven banit szavazzanak meg járulékként a párt fejlesztésére. Mustetju szaktárs javaslatára az ezen ügybeni végleges határozat is a legközelebb összehívandó taggyűlésre lett elhalasztva.

Több szaktárs felszólalása után a közgyűlés elhatározta, hogy a lefolytatandó bértárgyalásra tárgyalóbizottsági tagokul a 4 vezető főbizalmi szaktársat bízzák meg és 2 csoport vezetősége 3 tagot fog delegálni a tárgyalóbizottságba.

A jelölőbizottság meghallgatása után a következő szaktársakat választotta be az új vezetőségbe:

Elnök: Brodnyánszky Béla. Alelnök: Baumann Franz. Jegyzők: Mustetju József, Stoicovicu Joan és Ferk Johann. Ellenőrök: Steininger Anton, Sándor Franz, Hollschwander Carl. Választmányi tagok: Bernau Péter, Steinhauer Johann, Lindner József, Stadler Blasius, Kratochwill Rudolf, Baltasan Iosif, Schier Kálmán, Faragó Karl, Loidl Mathias, Kaiser Emil, Pecher Imre, Fratilla Johann, Wein Leopold, Dolacsek Gottfried és Lindner Karl. Könyvtárosok: Weigl Karl, Kuhn Josef, Krischer Franz és Stupek József. Segédpénztárosok: Kiss Johann, Patt Kiss Illés, Zanziger Franz, Will Johann. Segédjegyzők: Weigl Anton, Kilvanja Johann, Hollschwander Franz és Gurka Franz.

Az új vezetőség megválasztása után Brod-

Felhívás Szatmár összes vas- és fémmunkásaihoz!

Szaktársak!

Már több mint két éve, hogy mi, szatmári vas- és fémmunkások az úgynevezett „egységes” hamis nevet viselő demagógoktól félrevezetve, elszakadtunk az anyaszövetségtől, amelynek mi is gyermekei voltunk, ahol egyaránt védelemre és támogatásra találtunk. Sajnos, mi akkor nem vettük fontolóra, hogy mit teszünk, mert elkábitottak a sok ígéretekkel, félrevezettek, hazudtak és becsaptak.

Sajnos, két esztendő kellett, amíg e valódi tényeket felismertük. Amíg a kolozsvári központhoz tartoztunk, csoportunk élt és virágzott. *Taglétszámunk 4-500 közt* változott, eredményes bérmozgalmakat vezettünk le, szervezetünknek tekintélye volt, a munkaadók komoly és számottevő tényezőkként voltak kénytelenek elismerni.

A kolozsvári szövetségen keresztül nemzetközi kapcsolatunk volt, tagjainkat bármely külföldi állam szövetségei teljes igényjogosultságukkal elismerték és átvették.

Most tartunk szemlét a két év alatti siralmas szatmári állapotokon. Amíg más városok munkásai a drágasággal lépést tartva, bérjavítást és jobb munkafeltételeket értek el, addig itt e tekintetben semmi sem történt, pedig az „egységesektől” ezt vártuk — ezt ígérték. E helyett elértük, hogy ma Szatmáron nincs két tucat szervezett vas- és fémmunkás. Az annak idején szép fejlődésnek indult csoportunknak ma csak a roncsai vannak meg.

Egy élettelen, úgynevezett „egységes” szövetséghez tartoztunk, amelyhez szintén csak egy pár félrevezetett élettelen csoport tartozik s így természetes, hogy e szövetségnek se erkölcsi súlya, se anyagi ereje nincsen, vezetői pedig politikai kalandorok szolgálatában állanak, akiktől semmit sem várhatunk.

Szaktársak!

A szatmári vas- és fémmunkások gazdasági érdekei megkövetelik, hogy a jelenlegi állapotokon változtassunk. Nem tűrhetjük, hogy továbbra is a szervezatlenség posványában tarissanak minket. Saját sorsunk és magunk felett nekünk van jogunk dönten. Rá kell lépünk ismét arra az utra, amelyen Románia szervezett munkásságának többsége és az egész világ munkássága halad. Vissza kell csatlakozzunk a kolozsvári osztályharcos és céltudatos vas- és fémmunkásszövetséghez, amelyhez Románia szervezett vasmunkásainak többsége tartozik, ahol védelemre és támogatásra találunk s amelyet egyedül, kizárólag ismert el a vasmunkás Internacionále.

Az 1923 ban velünk együtt félrevezetett és kivált csoportok már belátták a nagy tévedést, azok egy része vagy visszacsallakozott, vagy újra alakulva lépett be a szövetségbe. *A multak tapasztalatain okulva, nekünk most már könnyű megválasztani a helyes utat s ha ezt tudjuk, akkor bünt követünk el saját magunk és családaink ellen, ha tovább is téves utakon haladunk.*

Nem tűrhetjük, hogy tovább is szervezetenül, szabad prédái legyünk a kapitalistáknak. Ezen csak úgy változtathatunk, ha kiépítjük ismét Szatmáron a vas- és fémmunkások védvárát, a szervezetünket.

Szaktársak! Be a szervezetbe!

Üdvözlettel az előkészítő bizottság.

nyánszky és Bernau szaktársak lelkes szavakban hívták föl a tagokat a további összetartásra és azután d. u. 2 órakor a közgyűlést a munkásdalárda három nyelven előadott munkásinduló zárta be.

Egy részeges hajcsár csinytevései Tordán

(Tordán a Solvay-üzemek igazgatóságának van egy hűséges ugató kutyája, Tamás Gyula névre hallgat a legjobban. Azért hasonlítjuk a kutyához, mert a szokása, természete, jelleme legjobban hasonlít ahhoz! Ő mester az üzemben, (igaz, hogy jobban beválna gyepmesternek) s azért gondolja, hogy a gazdájához hűséges talponyalónak kell lenni és mindenki mást megugatni és megharapni. Nagy legény is ő a gazdája udvarán, nem is nagylegényhős, mert szegény, védtelen inasgyereket 7-szer pofonított, amiért az inasgyerek egy másik hajcsártól nem hagyta magát. Na, de Tamás megmutatta az ő nagy bátorságát: Egyik munkástársunk reggeltől estig vízben állva dolgozott, hogy az igazgatóság telhetetlen Wertheim-kasszáját duzzassa és a Tamásoknak henyé életet biztosítson s mert az illető szaktárs száraz harisnyát váltott! 8 napi felmondással azonnal elbocsátotta az illetőt. A boldogtalan Tamás fél, nehogy a gyár megbukjon... ha a munkás egy pár percet nem dolgozik. Egy másik eset. Egy kázanfű ő, aki 14 éve dolgozik az üzemnél, a legrágárabb szavak kíséretében azért kergetett ki a gyárból, mert meg merte mondani, hogy a kázan igen meg van terhelve és nem bír 3 gépnek gőzt fejleszteni. Persze Tamás az ő számár eszével chez nem ért és igen bántja őt, hogy más miért okosabb nálánál, s attól is fél, nehogy az igaz-

gatóság is ezt megtudja, mert akkor kitüntetés helyett kirugást kap. De ami késik, úgy sem mulik.

Érdekes, hogy ez az ember a munkásoknak köszönheti, hogy annak idején mester lett és lám, a munkások jó tetteiért így fizet a hálátlan kigyó. Még sok csinytevése van e vásott Tamásnak, de most nem térünk ki mindre, hanem jóakarattal figyelmeztetjük, hogy Tamás, Tamás, ne hitelessenkedj és hidd el, hogy jön még dér a kutyára.

Bérmozgalom Marosujváron

A marosujvári Solvay-művek munkássága január hó 29 én taggyűlést tartott, melyen hosszasan megvitatták a már türethetlenné vált gazdasági helyzetüket és ezért egyhangulag elhatározták, hogy egy kollektív szerződés tervezet fognak a gyár igazgatóságához benyújtani, melyben az indokolatlanul eltérő fizetések igazságosabb rendezését és a már kiigazitott fizetésekre 30 százalékos béremelést kérnek. A béremelésen kívül a bizalmirendszer elismertetése, a túlórázás megszorítása, valamint május 1. megfizetése a fontosabb kérésük. György szaktárs szövetségi titkár ismertette a taggyűléssel a kollektív szerződések lényegét és utbagazításokkal szolgált az eredmények biztosítása érdekében szükséges teendők végzésére.

Több felszólalás után a taggyűlés a tárgyaló bizottsági tagokat választotta meg egyhangulag és azután Sirbu szaktárs szervezkedésre buzdító szavakkal a taggyűlést bezárta.

Remélni lehet, hogy a Solvay-művek munkássága egészséges megmozdulása jobb belátásra fogja kényszeríteni ezen világcég urait és teljesíteni fogják a munkásság méltányos kérését.

A vasmunkások osztályharcos nemzetközi tevékenysége

Azok a válságok, amelyeket minden ország szakszervezeti mozgalma átélt az utóbbi években, ha különböző téren érezteti is kedvezőtlen hatását, a nemzetközi életben ennek nyoma szerencsére föl nem található. Ellenkezőleg. A háború után a szakszervezetek nemzetközi összekapcsolódása olyan méretekben fejlődött ki, hogy joggal mondhatjuk: fokozatosan halad a tökéletes nemzetköziség felé! És ez annál örvedetesebb jelenség, mert a nemzetközi politikai és gazdasági életben mindennap tapasztalhatjuk, hogy mennyire kapcsolódnak egymásba az eme eseményeket előidéző okok és következmények. Ha tekintetbe vesszük, hogy éppen a vasiparban milyen hatalmas tranzakciók indultak meg, nemzetközi kartellek és trösztök létesítése érdekében, hogy ilyenek már létre is jöttek egyes államok vasipara között s ha tudjuk, hogy e kartellek és trösztök milyen óriási hatalmat és befolyást gyakorolnak az állami élet minden megnyilvánulásában, főleg a kormányzatra és a parlamentre, amely testületekben a munkásságot legközelebből érintő törvényeket határozzák el; ha mindezt tudjuk, csak akkor áll módunkban teljes egészében megérteni és felismerni, mit jelent a munkásosztály részére szervezeteinek minél szorosabb nemzetközi egymásba kapcsolódása és akciónak nemzetközi jellege.

Sztrájkok és kizárások:

	Sztrájk és kizárás száma	Teljes eredménnyel befejeződött	Részbeni eredménnyel	Eredménytelen	Részvett munkások száma
1923. évben	1243	392	518	99	250 273
1924. "	1155	662	224	224	383 441

Egyéb bérharcok, munkabeszüntetés nélkül:

	Bérharcok száma	Teljes eredménnyel befejeződött	Részbeni eredménnyel	Eredménytelen	Részvett munkások száma
1923. évben	25.273	2275	22.934	282	2.563.627
1924. "	10 140	3445	6 265	400	3.099 270

Ezekből a harcokból a legtöbbet az 1923. évben a magyarországi testvérszövetség vívta meg: 503-at, melyből 299 teljes eredménnyel fejeződött be, míg az 1924. évben a németországi testvérszövetség 415-öt, melyből 228-at fejezett be teljes eredménnyel, utána következik ez évben ismét a magyarországi szövetség 284 sztrájkjal,

A vasmunkásság ezen a téren is utóbbi munkát végez. A nemzetközi titkársághoz ma már huszonkét állam huszonnyolc országos szövetsége tartozik 2 millió 700 ezer taggal. A szocialista osztályharcnak ez az öntudatos hadserege hatalmas bérharcokat harcol végig évente, hogy gazdasági helyzetét megjavítsa, a kizsákmányolását szűkebb keretek közé korlátozza, hogy munkaviszonyait megjavítsa és újabb és újabb jogokat biztosíthasson magának.

Mivel a munkásosztály minden gazdasági harcának mikénti kimenetele nem csupán a gazdasági adottságoktól, hanem a szervezetek erejétől, a tagok áldozatkészségétől is függ, ezért az alább közölt kimutatás, amely föltünteti a nemzetközi titkársághoz tartozó országos szövetségek egy része gazdasági harcainak számát, jellegét és eredményét, nem csupán arról tesz tanúságot, milyen nagyméretű harcokat kellett lefolytatnia a vasmunkásságnak az 1923—1924-es években a munkáltatók, vagyis a tőkésrendszer ellen, hanem e harcok eredménye azt is bizonyítja, hogy a szakszervezetek ereje és a munkások harckészsége példás volt.

Nagy kár, hogy az erre irányuló adatokat nem minden szövetség szolgáltatotta be és így ezek csupán tizennégy országos szövetségre vonatkoznak.

Íme az adatok:

melyből 224 fejeződik be teljes eredménnyel. Amint a fenti kimutatás eredményei mutatják, a vasipari munkásságnak minden joga meg van ahhoz, hogy a legteljesebb reménnyel tekintsen a jövő elé, amely az eddiginél is nagyobb eredményeket fog biztosítani a vasipari munkásságnak.

A maxudi üvegyár köréből

A munkások bérét letörő igyekezet az igazgatóság részéről itt is abban csúcspontba jutott, mint Negulesci-ben, hogy az éhbéért dolgozó üveges munkások nagyrészt külföldi üveges munkásokkal cserélje fel és ilyenformán kényszeríteni a munkanélkülivé vált munkásokat a nyomorúság utolsó fokára taszítani. Arról értesítenek bennünket a Lespezi üveges munkások, hogy a maxudi üvegyár igazgatósága a munkások egy részét elbocsátotta és Lengyelországból akarnak munkásokat hozatni. Az elbocsátás körülményei azok, hogy a munkások nem akartak 50 százalékkal olcsóbban dolgozni azon idő alatt, amíg a kemence javítás alatt állt.

Meggyőződhetnek immár a saját sorsukból kiindulva a maxudi üveges munkások is, hogy nem lehet többé szervezetenül és minden erkölcsi és anyagi támogatás hiányában felvenni a küzdelmet a kapitalista társadalommal szemben. A munkásosztály küzdelmének csak akkor lehetnek meg a biztos sikerei, ha az szervezetten és öntudatosan készül fel a harcra. A maxudi üveges munkások azon kollektív elhatározása, hogy nem akartak olcsóbban dolgozni 50 százalékkal, amikor a drágaság fokozatosan emelkedőben van, nem az osztálytudat megismeréséből származik, hanem csupán tényeknek abból a felismeréséből, hogy ki vannak zsákmányolva a legborzasztóbb módon. A munkások arcáról lefolyó verejtékek aranyat jelentenek a munkaadónak és az általa termelt javakból csak azt a csekély hányadát kapják, hogy éhen ne pusztuljanak. A kizsákmányoló kapitalizmus ellen való küzdelem legbiztosabb és legeredményesebb záloga a szervezkedés és az osztályöntudat. Ha a maxudi üveges munkások szervezkedni fognak gazdasági jogaik előbbreviteléért, a mindenkori küzdelmüknek is meg lesz az eredménye.

Dühöngő hajcsár

A marosujvári Solvay-művek munkásainak Rosenberg József „mester ur” a fő fő parancsnoka.

Ez az ur érthet mindenhez a világon, csak éppen a fa-szakmában bitorolja a mesteri címet, mert még egy tanonc szaktudása is örök rejtvény maradt ezen ur előtt.

Szakmai téren való tudatlanságát basáskodással igyekszik pótolni, ez a hatalmi öröngésben dühöngő tudatlan fráter; akit jó lesz, ha az igazgatóság kioktat a viselkedésére, mert ellenkező esetben a munkásság fogja kiabrántítani és leszállítani Cézár urat az uborkafáról.

HENCZ PÉTER

1926 január hó 23-án elhunyt Hencz Péter, bocsa-romanai szaktársunk. Ez a veszteség mély fájdalmat okoz a romániai szervezett munkásságnak. Elhunyt jó szaktársunk erős oszlopa volt szervezetének és a szocialista helyi pártnak. Utolsó útjára az összes szaktársai kísérték, akik a volt szaktársuk iránt érzett mély tisztelet jeléül egy gyönyörű koszorút helyeztek a sírjára. A helyi szocialista párt részéről Schmiedt szaktárs tartott megható beszédet. Elhunyt szaktársunk emlékét örökké megőrizzük.

Elhunyt szaktársunk gyermekei ezuton mondanak köszönetet mindazon szaktársaknak, akik a temetésen szívesek voltak részt venni.

Figyelem! Cluji vas- és fémmunkások! Tekintve, hogy a rendes évi közgyűlésen a tagjárulék fel lett emelve, minden szaktárs tartsa kötelességének az esetleges hátralékait március 1-eltől rendezni, mert az esetleges hátralékot március 1-után már csak a felemelt járulékkal lehet rendezni.

A vezetőség.

Üveges munkások köréből

A tordai üvegesmunkások helyicsoportjának közgyűlése

1926 január 24-én d. e. 10 órakor a Városligeti pavillonban nyitotta meg a közgyűlést Schiller Rudolf elvtárs. Üdvözölve a megjelent tagokat, ismerteti a következő napirendi pontokat: jegyzőkönyv felolvasása, pénztári jelentés, ellenőri jelentés, titkári jelentés, indítványok és interpellációk. Schiller Franz jegyző elvtárs felolvassa a jegyzőkönyvet, amit a közgyűlés egyhangulag tudomásul vesz. A pénztári jelentést Zelina elvtárs teszi meg, egy csoport, valamint a felállított betegsegélyző pénztár bevételeit és kiadásait ismerteti részletesen; a közgyűlés a pénztári jelentést tudomásul veszi. Szövetségünk részéről Russu titkár vázolta az üvegesmunkások nemzetközi erejét. A nemzetközi üvegesmunkások internacionáléjának ma 77 ezer tagja van s ez a szám fényesen bizonyítja, hogy ebben a szakmában dolgozó munkásság lelkében is az a vágy ég, hogy felszabadítsa magát a kapitalista kizsákmányolás alól.

Ez a felszabadítási út csakis az osztályharc alapján álló szakszervezetekben található meg. Russu elvtárs foglalkozott még a Romániai üvegesmunkások gazdasági, kulturális, valamint az üveges munkások szakszervezeteinek a helyzetével. Az indítványok során a közgyűlés, román, magyar, német szocialis és szépirodalmi könyvekből álló könyvtár létesítését határozta el. A régi vezetőség felmentvényének a megadása után az új vezetőségbe a következő elvtársak lettek megválasztva: elnök Linzmajer Rudolf, alelnök Szura Andre, jegyző Schiller Franz, pénztárnokok Zelina József, Vanek Rudolf, ellenőrök Schiller Rudolf, Kiefler Viktor, póttagok Blaskó Ludovic, Ismler Ioan, Kolbert Iosiv, bizalmi férfiak: Leon Ernst, Goschler Karl, Hugó Fritz, segédpénztárnok a járulékok beszedésére Tischler Karl, Kutelman Karl, Scholtisz Karl és Kanzinger József.

Figyelmeztetés!

A tordai üvegesmunkások helyicsoportja figyelmezteti mindazon tagokat, akik járulékaikkal 8 hétnél többel vannak elmaradva, március 1-ig igyekezzenek rendezni, mert ellenesetben az alapszabályok 9. §-a értelmében a tagok sorából törölve lesznek.

A vezetőség.

A regáti üvegesmunkások konferenciája. A bukaresti országos szakszervezeti kongresszus után a regáti üvegesmunkások egy konferenciát tartottak, ahol az erőteljesebb szervezkedést, valamint a jobb munkafeltételekre vonatkozó határozmányokat hoztak.

Külföldi hír. Az üvegesmunkások 77 ezer tagot számláló nemzetközi szövetsége most adta ki a háború óta először nemzetközi értesítőjét. A szövetség székhelye Páris.

Zárolások. Kolozsvár bérmozgalom miatt az összes vas- és fémpipari szakmabeliek részére zárolva van. — Temesvár vasöntők részére zárolva.

Helyreigazítás. Mult számú lapunkban közöltük Gerber Albert vasöntő bocsánatkérését. Minthogy a szövegezésben értelemzavaró hiba van, tévedések elkerülése végett megerősítjük, hogy a bocsánatkérő tényleg Gerber Albert. Kaschaner Willy és Kovács János szaktársak csak mint tanúk szerepelnek ez ügyben.

A szerkesztőség.

Nyilatkozat. Sajnálatomat fejezem ki a kolozsvári könyvnyomdászok bizalmiférfi értekezletén az előző helyi szaktanács ellen tett helytelen kijelentésemért. Cluj, 1926 január 25-én. Krispin János nyomdász.

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.

Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59. (volt Magyar-utca).

Gutenberg-könyvnyomda Cluj